

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatvor Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

8. de diuinæ essentiæ, cu[m] processionu[m] & procedentium pluralitate,
simplicitate, & immutabilitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

potest. Primò quòd habeat eandem potentiam generandi, quam & Pater, qua Pater potens est ad generandum, id est vt genuerit, vel vt generet. Et sic non est verum. Vel Potètia generandi digni vel genitus esse. Sicut Pater potentiam habet, qua potuit gignere vel genuisse. Et sic verum est. Et sic eadem est potentia Patris, qua potest esse Pater, & Filij, qua potest esse Filius: sicut eadem est voluntas, qua Pater vult esse Pater & non Filius, & Filius vult esse Filius & non Pater. Et eadè est voluntas Filij, qua vult esse genitus, & Patrem genuisse, & Patris, qua vult esse genitor, & Filium genitum esse.

DE VERITATE, IMMUTABILITATE, & simplicitate essentiaè diuinæ.

D I S T I N C T. Octauæ
C A P. Primum.

Deus verè habet essentiam.

68. a.
folio 40. b. 41. a. 43. a.
6. 44. a. b. 62. a.

Cap. 2. **E** St itaque Deus (vt ait August. 9. lib. de De proprie Trinit.) sine dubitatione substantia, vel *substantia* si melius hoc appellatur essentia, quam *conditionibus* Græci Vñiam vocant. Sicut enim ab eo quod *essentibus* est sapere, dicta est sapientia, & ab eo quod *substantibus* est scire, dicta est scientia: Ita ab eo quod est esse, dicta est essentia. Et quis magis est quàm *Exo. 3.* ille qui dixit famulo suo, Ego sum qui sum?

C

Et dices Filiis Israel, Qui misit me ad vos. Ipse verè ac propriè dicitur essentia, cuius essentia non nouit præteritum nec futurum. Vnde Hieron. ad Damasum, Deus solus exordium non habet, veræ essentia nomen tenet, qui non nouit fuisse vel futurum esse. Solus ergo Deus verè est, cuius essentia comparatum esse non est.

In difficultas

Quomodo autem debent intelligi verba Hierony. scilicet, Deus tantum est, & non nouit præteritum nec futurum, quum de eo scriptum frequenter reperiamus, Fuit ab æterno, fuit semper, & erit in secula, & huiusmodi? Videntur enim tria illa de Deo simul dicenda: quia si de eo dicatur, tantum fuit, putatur quod defuerit esse: Si tantum dicatur, Est, putatur quod non semper fuerit, sed esse ceperit. Si tantum dicatur,

Si ff. q. y. h. m. i.

Erit, putatur non esse modo. Illud ergo quod Hieron. dicit, ita intelligendum est, non nouit fuisse vel futurum esse, sed tantum esse, eo quod existat sine aliquo temporali motu. Cum autem (ait Aug. super Ioh.) de re sempiterna propriè dicatur est, secundum nos bene dicitur fuit & erit: Fuit, quia nunquam defuit: Erit, quia nunquam deerit: Est, quia

Deo tribuuntur tempora differentie.

semper est. Cum ergo nostra loquutio per tempora varietur, de eo verè dicuntur verba cuiuslibet temporis, qui nullo tempore defuit, vel deest, vel deerit. Vnde Ioh. 16. de Spiri-

Tract.
99.

tu veritatis loquēs ita per futurum, Et quæ-
cunque audiet loquetur: audiet, scilicet ab
eo à quo procedit: audiet dixit de eo quod
audiuit: & audit, id est quod semper sciuit,
scit, & sciet.

CAP. Secundum

Deus immutabilis.

Cap. 1. **D**Ei etiā solius essentia incommutabi-
lis dicitur propriè, quia nec mutatur,
nec mutari potest. Vnde Au. 5. de Tri.

Aliæ essentiæ vel capiūt accidentia, quibus
in eis fiat vel magna vel quancunque mu-
tatio. Deo autem aliquid huiusmodi accide-
re nō potest. Et ideo sola essentia quæ Deus
est, incommutabilis est, & cui verissimè cō-
petit esse: quod enim mutatur, non seruat ip-
sum verum esse: & quod mutari potest, etiā
si non mutetur, potest quod fuerat nō esse:
& ideo non solum quod tantum non muta-
tur, verum: & quod omnino mutari non po-
test, verissimè dicitur esse, id est substantia
Patris, Filij, & Spiritus sancti: quam immuta-
bilitatē creatura habere non potest. Ideo A-
post. dicit, Qui solus habet immortalitatē. &
quæ vera immortalitas, nisi cui cōuenit im-
mutabilitas? Vnde Iacobus ait: Apud quē nō
est transmutatio, nec vicissitudinis obumbra-
tio. & Dauid, Mutabis ea & mutabuntur: tu
autem idē ipse es, & anni tui, &c. ideo Aug.
dicit super Gene. quod Deus nec perloca,

*Mutatio
accidentis
est.*

L. 4. B. A.

1. Ti. 2.

6. cad.

Cap. 1.

psalm.

101.

Cij

nec per tēpora mouetur, vt creatura. Per tēpora autē moueri est per affectiones cōmutari. Deus autē nec loco, nec affectione mutari potest, qui per Pr phetā ait, Ego Deus, & non mutor. *Mal. 3*

CAP. Ter. Diuina essētia maximè simplex.

E Adēq; sola propriè ac verè simplex est, vbi nec partiū, nec accidētū, nec quālibet formarū vlla est diuersitas, siue variatio, vel multitudo. Quā simplicitatē te docet Au. li. 6. de Tri. *cap. 6.* Aduerte primò quare omnis creatura sit multiplex, & nullo modo verè simplex. Et primū de corporali, postea de spiritali creatura. Corporalis vtique creatura ex partibus constat, quarum aliqua minor, alia maior, & totum maius qualibet parte: & in corpore aliud magnitudo, aliud color, aliud figura: & mutato vno istorū, posunt reliqua manere. Et p hoc multiplex cōuincitur esse natura corporis. Creatura quoque spiritalis, vt est anima, sine cōparatione ad corpus, est multiplex & nō simplex. Quæ ideo simplex dicitur respectu corporis, quia mole nō diffunditur per spatium loci, sed in vnoquoq; corpore & in tota anima est & in qualibet ei⁹ parte tota est. Ideo in parte corporis tota sentit. Sed tamen in ipsa tota anima nec vera simplicitas est. quum enim sit

*Omne crea-
turam esse
multiplicē
probat*

*Augu. in
corporali-
bus & spi-
ritualibus.*

aliud artificiosum esse, aliud inertem, aliud acutum, aliud memorem, aliud cupiditas, aliud timor, aliud lætitia, aliud tristitia: possintq; hæc & alia inueniri in animæ natura, & alia sine aliis, & alia magis, alia min^o: manifestum est non simplicē sed multiplicē esse naturam. Nihil enim simplex mutabile est.

Omnis autem creatura mutabilis, est nulla, ergo simplex creatura est. Deus autem nihil horum prorsus habet, in quo nō aliud beatū esse, & aliud magnū esse, & sapientē, & bonū,

Cap. 1. & verū, &c. Ideo dicit Aug. 6. de Trinit. Est Deus sine qualitate bonus, sine quantitate magnus, sine situ præsidēs, sine habitu omnia

continens, sine loco ubiq; totus, sine tēpore *Deus nihil sempiternus, sine sui vlla mutatione mutabi*

lia faciens, nihilq; patiēs, &c. Ecce si subtili- *prædicamē* ter intēdas, ex his atq; prædictis aperitur illa *toru*

prædicamenta artis dialecticæ Dei naturæ minimē cōuenire, quæ nullis est subiecta accidētibus: nec propriè dicitur Deus substantia, quoniā dicitur substantia à subsistere, sicut essentia ab esse. Subsistere autē propriè reb^o

Cap. 4 cōuenit, ait Aug. 7. de Tri. In quibus vt subiectis sunt ea quæ in aliquo subiecto esse dicuntur. Sicut in corpore color. Ob id corpus subsistere dicitur, & verè substantia esse. Deus

autem si subsistit, inest in eo aliquid tanquā *De^o nō est substantia prædicamē* in subiecto, & non est simplex: quod nefas *talit.* esset dicere, quum maximē simplex sit, licet

multiplex à nobis dicatur, vt dicit Augu. 6. Cap. 6
de Trinit.

C A P. 5. *Quicquid est in Deo, Deus est.*

Huius essentiae simplicitas tanta est, q̄
in ea non est aliquid quod non sit ip-
sa, sed idem est habens & quod habe-
tur, totumq; quod in eo est vnū est, ait Hi-
lar. 7. de Trinit. & lib. 8. dicit: Non huma-
no modo ex compositis Deus est, vt in eo
aliud sit quod ab eo habetur, & aliud sit ip-
se qui habeat: sed totum vna est natura per-
fecta & infinita, & non est disparibus confi-
tuta, sed viuens per totum ipsa. Idem affir-
mant Boet. lib. de Tri. August. lib. de Fid. &
Symb. & li. 15. de Trinit. & Isidorus, rursum
Aug. 11. de Trinit. cap. 10.

Cap. 9
Ca. 17
7. E-
thim.
Cap. 1.

DE COAETERNITATE GE-
nitoris & Geniti ac æternitate Generatiōis.

D I S T I N C T. Nonæ

C A P. Primum.

*De proprie-
tatibus &
conditio-
nibus perso-
nalibus.*

*Personarum vna est naturalis essentia cum
distinctione earum.*

Tenendū est (vt docet Aug. lib. de Fid.
ad Petr. Patrem & Filiū & Spiritū san-
ctum vnū esse Deū naturaliter: nec ta-
men ipsum Patrem esse qui Filius est, nec Fi-
lium esse illum quī Pater est, nec Spiritum
sanctum esse illum qui Pater aut Filius est:

*Pater alius
& Filio.*